

на флотаційний процес

Дослідження в даному напрямку повинні бути направлені на дослідження системи з метою відбору економічно вигідних варіантів.

Література

1. Виговська Т.В. Відходи як фактори екологічної небезпеки/ Т.В. Виговська // Вісник ТУП. –2002. –№4. –ч.3. –С.153–158. –Бібліограф.: с.158

ОПТИМІЗАЦІЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА І ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ХЕРСОНЩИНИ

Носкова О.Ю.

Херсонський державний аграрний університет

На сучасному етапі, на початку третього тисячоліття необхідно забезпечити виробництво екологічно-безпечними продуктами харчування, зберегти родючість ґрунту і захистити від забруднення різними хімічними політантами.

Враховуючи кризові періоди незалежної України, реорганізації в сільському господарстві, необхідно розробити оптимізовані, еколого-безпечні технології вирощування сільськогосподарських культур для різних зон, в тому числі і для південного Степу, до якого відноситься і Херсонська область.

Базові технології базуються на перевертанні пласта ґрунту, широкому застосуванні хімічних засобів захисту рослин, багаторазових операціях під час підготовки площ до сівби тощо. Все це призводить до ерозії та деградації ґрунтів, погіршення якості продукції, забруднення ґрунтів радіонуклідами, важкими металами-канцерогенами, пестицидами та різними хімічними елементами, погіршення здоров'я людини, тому органічне землеробство – це вимога часу.

За останні сто років учений-практик І.Є. Овсінській (1899 рік), потім в п'ятдесяті роки минулого століття Т.С. Мальцев, пізніше Ф.Т. Моргун, М.К. Шикуча, С.С. Антонєць поступово впроваджують окремі елементи технології органічного землеробства. На півдні України, а саме на Херсонщині більше 40 років веде дослідження вчений М.В. Сторчак, де вирощує озимі культури, багаторічні трави, овочеві, кормові, технічні та інші сільськогосподарські культури в умовах органічного землеробства.

Вперше в умовах Херсонщини ми вивчали вирощування люцерни на насіння при веденні органічного землеробства.

Дослідження проводили на базі фермерських господарств «Екологічне» і «Біологічне» Херсонської області. Використовували стандартні методи дослідної справи. В дослідіх вивчали люцерну на насіння, озимі пшеницю та інші, які входили до сівозміни. Отримані в дослідіх дані обробляли, використовуючи методи дисперсійного та статистичного аналізу.

Головне в органічному землеробстві – це сівозміна, тому люцерну на насіння висівали після озимої пшениці, яку збирали на зерно. Обов'язково літній посів з мінімальною нормою висіву 0,5 кг/га при широкорядному посіві 120*60 см.

При вирощуванні люцерни на насіння ґрунтових гербіцидів не використовуємо, застосовуємо біопрепарати і репелент, не токсичні десиканти.

Основна підготовка ґрунту – це дискування ґрунту на глибину 5-6

см замість оранки на глибину 25-27 см. Застосовуємо мікрозаказники для запилення люцерни з використанням диких бджіл. Позакореневе живлення здійснюємо біопрепаратом фероцином в кінці фази бутонізації – на початку цвітіння люцерни. Десикація посіву здійснювалася тільки водою Сиваша, не використовуючи реглон та інші хімічні препарати. Обов'язково виконуємо міжрядні обробки посіву як в період вегетації, так і після збирання насіння. Практично використовуємо нову еколого-безпечну технологію, яка завдяки найкращому сорту люцерни Ярославна формує два врожаї насіння за вегетацію (табл. 1). Провели розрахунки економічної ефективності еколого-безпечної технології вирощування (табл. 2).

На основі проведених досліджень можна стверджувати, що оптимізована технологія вирощування двох врожаїв насіння люцерни при веденні органічного землеробства є новою розробкою, яка не має аналогів в південному Степу України.

Таблиця 1

Оптимізована технологія на еколого-безпечній основі по формуванню двох врожаїв за вегетацію при веденні органічного землеробства (2006-2010 рр.)

Сорт	Технологія	Глибина обробітку ґрунту, см	Десикація посіву	Врожайність, ц/га
Наdejда	Звичайна (базова)	25-27	Без десикації	1 врожай за вегетацію 1,82-1,96
Ярославна	Оптимізована при веденні органічного землеробства	5-6	Водою Сиваша, 200 л/га	2 врожаї за вегетацію 7,15-7,28

Таблиця 2

Економічна ефективність оптимізованої еколого-безпечної технології при вирощуванні двох врожаїв насіння люцерни при веденні органічного землеробства

Показники	Звичайна технологія 2008-2012 рр.	Оптимізована технологія 2008-2010 рр.
Врожайність насіння, ц/га	1,96	7,28
Всього витрат на 1 га, грн.	1380	1921
Вартість 1 ц насіння, грн.	2500	2500
Собівартість 1 ц насіння, грн.	704,08	263,87
Вартість продукції, одержаної з 1 га, грн.	4900	18200
Чистий прибуток з 1 га, грн.	3520	16276
Рентабельність, %	255,07	847,40

Отже, можна зробити наступні висновки:

1. Оптимізація органічного землеробства і його вплив на екологічний стан навколишнього середовища є ефективним при вирощуванні люцерни на насіння в умовах крапельного зрошення на Херсонщині.

2. За результатами здійснених заходів і впровадженій новій технології в галузі насінництва люцерни буде досягнуто стабілізації та збільшення валових зборів насіння люцерни в умовах органічного землеробства.

У подальшому плануємо вивчати підвищення насінневої продуктивності люцерни в умовах органічного землеробства на крапельному зрошенні південного Степу України.

Література

1. Овсинский И.Е. Новая система земледелия / Перепечатка публикации 1899 г. (Киев, тип. С.В. Кульженко). - Новосибирск: АГРО-СИБИРЬ, 2004. - 86 с.
2. Сторчак М.В. Біоземлеробство і основні культури рослинництва. Навчальний посібник. Херсон: Айлант, 2007. - 180 с.
3. Сторчак М.В. Еколого-безпечна агрокультура насінневої люцерни. Монографія. Херсон: Айлант, 2011. - 240 с.
4. Сторчак Н.В., Носкова О.Ю. Пчелоопыление люцерны. Монография. Херсон: Айлант, 2011. - 90 с.
5. Сторчак М.В., Носкова О.Ю. Рекомендації по еколого-безпечній технології вирощування двох врожаїв насіння люцерни на крапельному зрошенні фермерських господарств південного Степу України. Херсон: Айлант, 2011. - 10 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ В ЗАПОВІДНИКУ «КАМ'ЯНІ МОГИЛИ»

Палій А.В.

Таврійський державний агротехнологічний університет

«Кам'яні Могили» — відділення Українського державного степового природного заповідника, яке розташоване на межі Донецької та Запорізької областей уздовж лівої притоки ріки Берди - Каратиш. Заповідник заснований 5 квітня 1927 р.

«Кам'яні Могили» - це скельні виходи висотою 50-70 м серед степу, які утворилися 2 млрд. років тому через виверження вулкана. Вказана ділянка характеризується багатим видовим різноманіттям флори (484 види) та фауни. У заповіднику налічується 23 види флори, занесених до Червоної книги України

Згідно функціонального зонування територія відділення віднесена до заповідної зони заповідника через свою природну та історичну цінність. Така специфічність, в свою чергу, потребує постійної охорони. Для її забезпечення створена охоронна зона та встановлені інформаційні знаки.

Не менш важливою, з точки зору охорони, є проведення еколого - просвітницької роботи. Слід зазначити, що на території одним з методів природоохоронної пропаганди, який сприяє збереженню природної і культурної спадщини, є еколого-освітня діяльність. Вона є регламентованою і для місцевого населення є одним з ефективних профілактичних заходів щодо запобігання порушень заповідного режиму, а також важливим фактором покращення екологічної культури.

Враховуючи специфічність тієї чи іншої природно-заповідної території, слід розробити ефективні методи, засоби та шляхи охорони. Особливо це стосується степових заповідних територій, які піддалися найбільш сильному антропогенному впливу. Такі чинники як розорювання, зрошення, забудова, вплив хімічних реагентів, монокультура, вітрова та водна ерозія, збіднення генетичної різноманітності, поставили на межу існування степові екосистеми.

Разом з тим жорстка охорона природних комплексів призводить до занепаду степових екосистем. Насамперед, це відображається на заростанні степових екосистем чагарниками. Відповідно, окрім існуючих заходів з обмеження природокористування на території, слід впроваджувати різноманітні біотехнічні заходи, які спрямовані на відновлення степових екосистем. До них слід віднести регламентований випас копитних тварин, контрольовані пали, сінокосіння.